

aldrig komme til at bringe det store Held for Samfundets Udvikling, som den i andre Tilfælde utvivlsomt vilde medføre.

S. Jørgensen: Da Tiden er saa langt fremrykket, turde jeg maaskee rettest have afholdt mig fra at tage Ordet, og det saameget mere, som jeg kan formode, at hvad jeg har at sige, vil — som man siger — falde til Jorden paa Grund af sin egen Vægt. Det, som jeg vil omtale, er, hvad der omhandles i andet Kapitel første Afsnit, og som allerede er blevet berørt af nogle foregaaende Talere, og som handler om Nævninger. Jeg kan ikke see, at den Valgmaade, som her er foreslaaet i Lovudkastet, er hensigtsmæssig; jeg vil endog saa sige, at den staaer for mig i Forhold til hele den øvrige Ordning næsten som en Spot. Det hedder i § 26: „Til Nævning kan — med de i det følgende angivne Undtagelser — kaldes Enhver, som efter den gjældende Lovgivning er valgberettiget til Folkethinget.“ Man skal da ved at gjennemlæse denne Paragraf troe, at det er Hensigten at gjøre denne Valgmaade saa fri og folkelig som muligt, og jeg vil tilføie, at jeg troer, at det bliver absolut nødvendigt at gaae frem med dette Formaal for Die, forsaavidt Institutionen i det Hele skal vinde den Tiltro i Befolkningen, som det dog maa være en Hovedsag at see at bringe den. Men naar man noget nærmere betragter disse Bestemmelser, saa bliver Resultatet derimod, at Valgretten saa at sige er tagen aldeles bort fra Befolkningen og for Amtets Landbefolknings Vedkommende lagt over i en enkelt Mand's Haand, den Mand's Haand nemlig, som for Landet bliver udnævnt af Amtsrådet; noget Tilsvarende er Tilfældet for Kjøbstæderne. Det troer jeg ikke vil være ganske rigtigt. Naar man gennemgaaer Paragraferne, saa nævnes der for det Første i § 27 forskellige Personer, der skulle udelukkes af Kommunalisterne; dernæst nævnes i § 28 de, der ere fritagne for at optages paa Nævningelysten, forsaavidt de selv have indgivet Begjæring derom, og endelig ere efter § 29 de, som udelukkende eller væsentligst ernære sig ved deres Hænders Arbeide, ikke pligtige til at lade sig kalde som Nævning. Ved den sidste Klasse

synes det, som om der var beviist denne Deel af Befolkningen en temmelig stor Velgjerning, som om den var bleven befriet fra en Byrde, og jeg vil indrømme, at forsaavidt det var stillet saaledes, at Berettigelsen til at blive optagen paa Nævningelysten var saaledes at forstaae, at de Paagjældende kun skulde udelukkes, forsaavidt de begjærede sig selv udelukkede, saa var der god Mening deri. Men naar man stiller Forholdet omvendt saaledes, at Enhver, som skal opføres paa Listen, selv maa gaae hen og begjære det, saa er det omtrent eensbetydende med at sige, at Ingen af dem, som der er Tale om, har Ret til at optages paa Nævningelysten, thi denne Ret vil hyderst sjelden blive benyttet. Naar man betragter Sagen fra en anden Stde, saaledes at det er det juridiske Element, som skal afløses og erstattes af et andet, som har Livserfaring, praktisk Indsigt, eller hvad man nu vil kalde det, saa troer jeg, at man netop derved har forbigaaet den Deel af Befolkningen, hvor man maaskee meest kunde vente at finde det, man søger, idet man har forbigaaet den Deel af Befolkningen, som ved sin Livsstilling og Virken har temmelig megen Udgang til at kjende Forbryderens Livsbane og de Omstændigheder, som dermed staae i Forbindelse. Man har sagt, at det var af en Slags Omhed for disse Folk, at man ikke vilde bebyrde dem med de Beføstninger, der ere forbundne med at være fra sit Hjem i længere Tid. Jeg troer imidlertid ikke, at denne Betragtning holder Stik. Deels er det et temmelig vagt og ubestemt Begreb, hvad der skal forstaaes ved at ernære sig ved sine Hænders Arbeide; det er ofte Tilfældet, at den, der ernærer sig ved sine Hænders Arbeide, kan være en holden Mand og ligesaa godt kan undvære sin Tid som den, der er stillet anderledes. Men jeg sætter ogsaa, at det er Tilfældet, at en saadan Person vanstelligt kan bære Affavnet af sin Tid uden Erstatning derfor, hvad skulde der saa være imod at tilstaae ham en Erstatning, f. Ex. det Tre dobbelte af, hvad en Soldat har at leve af? Det blev ingen stor Sum, og det vilde hde de paagjældende Personer en Erstatning, som kunde gjøre dem Affavnet af deres Tid taaleligt. Som sagt, skal Nævningeinstitutionen vinde Tiltro, saa